

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLIII Міжнародної наукової студентської конференції
за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2019 рік
(м. Полтава, 07–08 квітня 2020 року)

Частина 1

Полтава
2020

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**XLIII Міжнародної наукової студентської конференції за
підсумками науково-дослідних робіт
студентів за 2019 рік**

(м. Полтава, 07–08 квітня 2020 року)

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2020**

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082) *Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено*
А43

Редакційна колегія:

О. В. Манжура, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ);

К. Ю. Вержал, к. е. н., доцент, директор Інституту економіки, управління та інформаційних технологій ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, декан факультету товарознавства, торгівлі та маркетингу ПУЕТ;

В. О. Скрипник, д. т. н., професор, декан факультету харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу ПУЕТ;

В. В. Саранин, к. філол. н., доцент, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у
А43 XXI столітті : тези доповідей XLIII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2019 рік (м. Полтава, 07–08 квітня 2020 р.) : у 2 ч., ч. 1. – Полтава : ПУЕТ, 2020. – 255 с. – Текст укр., рос., англ., нім. мовами.

Ч. 1. – 255 с.

Ч. 2. – 343 с.

ISBN 978-966-184-378-2

Збірник містить тези найкращих доповідей XLIII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2019 рік. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти.

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2020

ISBN 978-966-184-378-2

Ukrainian translation: ‘... і неважливо, що рубців на чашечках колінних в той день бруківка зовсім не щадила...’. It is completely opposed to the absolute loser of the original and Ukrainian versions: ‘... the gunfire is only the sound of people trying to live a little longer...’ (‘... рушниця – це як зойк людей, які відтягують свій шлях до біса ...’) and real leader of Russian translation: ‘... ружье лишь звук в глазах людей, что не стремятся быстро в преисподнюю ...’).

Most respondents associated the original, Ukrainian and Russian versions of the poem ‘Someday I’ll Love Ocean Vuong’ with different shades of blue and sometimes even white. While the range of emotions aroused by them varied from calmness and inspiration to anxiety. Speaking about the poem ‘Kissing in Vietnamese’ red colour and its hues dominated for the source text and both translations, causing again the feelings of diversified modality. This interrelation requires further research.

НАЗВИ ГРОШОВИХ ОДИНИЦЬ ЯК РЕАЛІЇ: СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ

Г. В. Жолубак, студентка спеціальності Філологія, група Філ-32
О. Ю. Тупиця, науковий керівник, доцент, к. філол. н., доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу
 Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Семантика багатьох лексичних одиниць має національно зумовлену етимологію. Ми дослідили, що назви грошових одиниць, як назви реалій, належать до безеквівалентної лексики, хоча означають у всіх мовах тотожні речі. Але вони не тотожні з точки зору етнокультури: не можна замінювати назви грошових одиниць у тексті при перекладі. Однак наші спостереження доводять, що заміна можлива так би мовити «по курсу». Тобто, заміна відбувається відповідно до ціннісного еквіваленту. Наприклад:

*Schamlose schäbige Bettler sind's,
 Almosen wollen sie haben -
 Ein'n **Pfennig** Popularität
 Für Menzel und seine Schwaben!*

Heinrich Heine (Deutschland. Ein
 Wintermärchen)

*Бесстыдные нищие, грязная дрянь!
 У всякого просит подать ей
 На **грош** популярности, ради Христа,
 Для Менцеля с швабской братьей.*

Генрих Гейне (Германия.
 Зимняя сказка)

Фенніг – найменша грошова одиниця Німеччини цілком відповідає назві **грош**. Тим більше, що поет намагається сказати про справжню цінність популярності певних осіб.

У назвах грошових одиниць позначено, на нашу думку, національно-мовний образ світу (мовна картина світу). Картина світу – це плід людського сприйняття, мислення, фантазії та творчості. Засобом пізнання навколишнього світу є мова, як засіб спілкування, засіб формування та вираження думок. Усе в мові – плід мислення, а воно, у свою чергу, може мати різні форми: наукове, міфологічне тощо. Мовна картина світу виражена в семантиці мовних знаків, вона має варіанти (ми говоримо про мовну картину світу українців, німців тощо, це доводить і контрастивна лінгвістика), стереотипи чи еталони. Когнітивна лінгвістика розуміє мову як онтологічну основу пізнання й розуміння буття. Тому в основі мовної картини світу лежить лінгвокультурний код. Кожен код-концепт може мати різне тлумачення носіями мови залежно від контексту, досвіду, знань тощо.

Г. Д. Гачев ставить питання про фактори національної зумовленості мовної картини світу, як «національний образ», «модель» тощо [3]. С. В. Форманова звертає увагу на значення окремих слів контексту для формування мовної картини світу твору [5]. «Мовна картина світу, – на думку Н. С. Богаткіної, – є відбиттям його образу на різних рівнях і зокрема лексичному» [1, с. 24]. Лексична система – результат унікального позначення світу – номінації, яка базується на концептуальних ознаках.

Назви грошових одиниць належать до етнокультурних понять, а, отже, відзначаються такою семантикою, що дає нам усі підстави визначити їх як безеквівалентну лексику. Так, А. В. Волошина досліджує семантичну структуру безеквівалентних лексичних одиниць [2] і визначає їх як етнічно специфічну характеристику свідомості-реальності на понятійно-лінгвістичному та лінгвістичному рівнях [2, с. 56]. Розглянемо конкретні приклади назв грошових одиниць, з'ясуємо національні компоненти їх семантики.

Долар – назва валют значної кількості країн. Походить від слова «талер», що означало металеві гроші в багатьох країнах Європи. **Талер** (таляр) – (стар. нім.: *Thaler*; швед. і норв.: *Daler*; нід. *Daler*; португ.: *Dolera*; англ. *Thaler*; чеськ.: *Tolar*, словенськ.: *Tolar*; білоруськ.: *Таляр*; мадяр.: *Tallér*) – назва великої

срібної монети, яка перебувала у грошовому обігу багатьох країн Європи в XVI–XIX ст.

Перші монети типу талер розпочав карбувати ерцгерцог Тіролю Сигізмунд (1439–96) в 1484. Маса монети початкове дорівнювала 1 унції і становила 31,83 грама (29,23 г чистого срібла 937,5-ї проби). Перші талери карбувалися у невеликій кількості. Спочатку монета мала однакову вартість із золотим гульденом (60 крейцерів), тому її називали гульденгрош або гульдинер (гульден походить від слова *golden* – золотий). Зростання виробництва срібла в Європі (Тіроль, Чехія, Саксонія) і вдосконалення техніки карбування монет дало можливість випустити велику монету, яка залишалась стандартом для європейських срібних монет протягом 400 років.

Існує кілька версій походження назви *фунт стерлінгів*. Деякі джерела вважають, що назва з'явилася в XII столітті і спочатку означала буквально «фунт чистого срібла». Це пов'язано зі «стерлінгом» – стародавньою англійською срібною монетою. 240 монет мали вагу 1 тауерський фунт (близько 350 грамів) або 1 тройський фунт (близько 373,24 грам). Великі покупки виражали в «фунтах стерлінгів». З іншого боку, це був спосіб перевірки повноваговості монет: якщо вага 240 монет не дорівнювала 1 фунту, монети могли бути фальшивими або занадто зношеними. З 1955 року Оксфордський словник англійської мови запропонував версію, згідно з якою назва *стерлінг* датується близько 1300 року і походить від побутової назви срібного норманського пенні, на якому карбували маленькі зірочки (староанглійською: *steorling*).

Розглянуті приклади назв деяких грошових одиниць свідчать про національну та інколи історичну зумовленість їх утворення та вживання, що дає нам усі підстави вважати належність назв грошових одиниць до складу безеквівалентної лексики певної мови.

Список використаних інформаційних джерел

1. Богаткіна Н. Внутрішня форма слова як прояв своєрідності національної мовної картини світу / Богаткіна Н. // Наукові записки. – Випуск XXVI. – Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2000. – С.24–29.
2. Волошина А. Безеквівалентна лексика близькоспоріднених мов: проблема семантичної структури / Волошина А. // Наукові записки.

- Випуск XXVI. – Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2000. – С. 56–64.
3. Гачев Г. Национальные образы мира / Гачев Г. – Москва : Издательский центр, 1988. – 445с.
 4. Тупиця О. Ю. Безеквівалентна лексика в поетичному тексті: проблема створення етномовної картини світу [Електронний ресурс] / Тупиця О. Ю. – Mauritius, Beau Bassin: LAP LAMBERT Academic Publishing RU, 2018. – 117 с. – Режим доступу: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/6332/1/монографія%20тупиця%20ою.pdf>. – Назва з екрана.
 5. Форманова С. В. Ключові слова у мовній картині світу Михайла Коцюбинського : автореф. дис. ... канд. філол. Наук / Форманова С. В. – Київ, 1999. – 17 с.

TRANSLATION OF PROPER NAMES IN THE FANTASY NOVEL “HUNGER GAMES” BY S. COLLINS

D. V. Zelenko, student majoring in Philology, group Phil-31

T. H. Korol, scientific supervisor, associate professor of the Department of the Ukrainian, Foreign Languages and Translation, PhD Higher Educational Establishment of Ucoopspilka «Poltava University of Economics and Trade»

The topicality of the research subject is due to the dynamic development of intercultural relations and as a result, an ever-growing interest in the problems of translation of proper names which make up a significant part of the vocabulary of any language. They reflect the history and culture of the country from which they originate. The main aim of the given paper is to study the techniques used when translating proper names in the fantasy novel “Hunger Games” by Susanna Collins. This novel was chosen as the research subject not by accident, since it is widely-popular now not only among the youngsters. It has also received critical acclaim from major reviewers and won many awards, including the California Young Reader Medal and Publishers Weekly’s «Best Books of the Year» in 2008. To study the peculiarities of translation transformations we used the original text and its Russian and Ukrainian translations. The research material comprised about 50 proper names and their equivalents in two languages.

Proper name translation is a complex process that depends on many factors. First of all, the choice of translation technique is determined by the source text style and genre. However, in case of

<i>Ahmed Rabilu, Руденко Н. С.</i> Information technology in the social system	149
--	-----

СЕКЦІЯ 5. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИКИ

<i>Dashko K. I., Korol T. H.</i> Peculiarities of Poetry Translation from English (Based on the Poems by Ocean Vuong).....	152
<i>Жолубак Г. В., Тупиця О. Ю.</i> Назви грошових одиниць як реалії: специфіка перекладу	154
<i>Zelenko D. V., Korol T. H.</i> Translation of proper Names in the Fantasy Novel «Hunger Games» by S. Collins.....	157
<i>Levoshko E. A., Korol T. H.</i> Ukrainian Translation of movie titles from English.....	159
<i>Nos Yu. O., Sukhachova N. S.</i> Etymology of English Idioms	161
<i>Олійник Є. К., Стеценко В. В.</i> Безеквівалентна лексика: проблеми відтворення.....	163
<i>Pelyak V. O., Sukhachova N. S.</i> Neologisms of Modern English in Mass media	165
<i>Prokhorenko T. O., Sukhachova N. S.</i> Diversity of Idioms in the English Language	168
<i>Шипік В. Г., Тупиця О. Ю.</i> Сучасні запозичення в лексиці німецької мови	170

СЕКЦІЯ 6. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА Й ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА УСТАНОВ

<i>Бурмака К. М., Макарова М. В.</i> Особливості документування управлінської діяльності в ПАТ «Нафтогазвидобування»	173
<i>Возняк О. О., Двірня О. А.</i> Бібліотеки України в мережі інтернет: на прикладі Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва імені Олеся Гончара.....	175
<i>Галицька А. Р., Двірня О. А.</i> Віртуальні виставки як сучасна дистантна бібліотечна послуга.....	177